

divjal med staro in mlado strujo S. L. S. V goriški okolici so dobili mladi 739—849 glasov. Potrebna je bila ožja volitev med mladimi pristaši S. L. S. in liberalci. Na Tolminkem so dobili: mladostrujarji 388 do 397, starostrujarji 148—193 in liberalci 152—141 glasov. Tudi tukaj je odločila ožja volitev med mladostrujarji S. L. S. in liberalci. Ožja volitev se je vršila v torek, dne 29. julija. Na Krasu sta zmagala liberalca Dominko in dr. Gregorin. Stara struja S. L. S., ki ni pripustila, da bi tudi mladi sodelovali v deželni zboru, je popolnoma propadla. Celovoditelj stare struje, državni poslanec dr. Anton Gregorčič, je popolnoma propadel. Naj so izpadle ožje volitve tako ali tako, gotovo je, da se je vsled razdora v S. L. S. zopet ojačil goriški liberalizem, ki je bil že popolnoma na tleh. — Na italijanski strani so zmagali kandidatje laške krščansko-socialne stranke: baron Lokatelli, dr. Flego in Pouton, ki so dobili 440—460 glasov. Liberalci in socialni demokratje so popolnoma propadli.

— **Češki deželni zbor razpuščen.** Višji deželni maršal (deželni glavar) češki, princ Lobkovic, je odstopil. Cesar je njegov odstop sprejel in odlikoval princa z redom zlatega runa. Ko je princ Lobkovic naznanil svoj odstop, je cesar tudi razpustil češki deželni zbor in naročil vladi, naj ob primernem času izvede priprave za nove volitve. Z razpustom deželnega zbora so prenehali tudi mandati deželnih odborov. Cesar je dne 26. julija imenoval za upravo dežele upravno komisijo, ki sestoji iz 8 članov. Za predsednika je imenovan bivši deželni odbornik in podpredsednik državnega sodišča, češki grof Schönborn, za njegove namestnike pa Nemec dvorni svetnik Stützenberger in Čeh, finančni svetnik Kveck. Za ostale članke komisije so imenovani sami uradniki. V komisiji je pet Čehov in trije Nemci. Ker imajo Čehi v komisiji večino, se delajo Nemci zelo srdite in nezadovoljne. Cesar je v svojem odloku z dne 26. julija tudi odločil, da se bodo od 1. julija naprej pobirale 65%ne deželne doli (poprej 55%) ter nove doli na pivo (4 K od 100 l). — To vse se je dogodilo, ker Nemci v dež. odboru obstruirajo, ker vsled tega ni mogoče zvišati doklad in ker na ta način deželni odbor ni imel dovolj denarja za deželne potrebe. Zato je deželni maršal odstopil in vlada je koj nato ustavila deželno ustavo ter upostavila komisijo, ki ima mnogo večje pravice kakor deželni odbor. Kako zelo je zamrla v Avstriji potreba po ustavi, vidi se iz tega, da se je ta vladni korak po celi državi in tudi na Češkem vzel z veliko mirnostjo na znanje. Človeku se zdi, da bi Avstrija ostala mirna, ako se ji sploh vzame, vsaj za kratek čas, vse ustavno življenje.

— **Baron Škrlec**, novi hrvaški kraljevi komisar, je dne 26. julija prevzel banske uradne posle. V svojem nastopnem govoru je povdarjal, da hoče pospeševati medsebojno zvezo med Hrvaško in Ogrsko in hoče skrbeti ter delovati za blagor Hrvaške. Mož bo delal povsod mažaronsko politiko in bo tako skrbel, da se tužne hrvaške razmere ne bodo izboljšale. — V Budimpešti se je vršil dne 25. julija sestanek hrvaških državnih poslancev. Sestanka sta se udeležila tudi Škrlec in bivši ban Tomašič. Grof Pejačević je odločil predsedstvo kluba hrvaških državnih poslancev in mažaronske stranke. Za klubovega predsednika je bil izvoljen škof Svinderman, za predsednika mažaronske stranke pa Tomašič. Komisar Škrlec je naznanil, da pristopi h mažaronski stranki kot član.

— **Vstaja na Kitajskem.** Vladne čete so dne 25. julija pri Pukaju po krvavi boju porazile vstaško južno armado, katero vodi general Huangsing. Vstaške čete so bežale v velikem neredu. Vlada je za glavo voditelja uporne armade, generala Huangsinga, razpisala nagrado 200.000 K. Uporniki hočejo na južnem Kitajskem postaviti posebno vlado in proglasiti mesto Nanking za glavno mesto južne Kitajske. Več pokrajin je že odpovedalo popolno zvestobo sedanji vladi. Rusija, Anglija in Japonska pa čakajo, da dobijo kak delež od velike kitajske države.

Dve veliki nesreči.

Brzovlak skočil s tira. -- 16 mrtvih.

Na Danskem se je dne 27. julija zgodila velika železniška nesreča. Brzovlak, ki vozi iz Kodanja (Kopenhagen) v Esbjerg na polotoku Jütland, je skočil iz tira ter se prevrnil čez visok nasip. Samo zadnji voz je ostal na progi. Vsi drugi vozovi z dvema strojema vred so se popolnoma razbili. Iz razvalin razbitih vozov pa se je slišalo vpitje in stokanje ponesrečenih potnikov. Pogled na kraj nesreče je bil strašen. Posamezni deli človeških teles so ležali med razvalinami. Crevesa ponesrečenih potnikov so bila omotana okrog razbitih delov železniških voz. Izpod razvalin so izveli 16 mrtvih, 20 težko ranjenih in veliko število lahko ranjenih. Izmed mrtvih se je moglo spoznati samo socialno-demokratskega poslanca Sabroe in neko gospo, vsi drugi pa so bili tako razmesarjeni, da jih niso mogli spoznati. Ponesrečenci so večinoma švedski, nemški in angleški potniki. Od železniškega osebja se ni nihče ponesrečil. — Na kraju nesreče se je zbralo mnogo ljudstva. Sorodniki ponesrečenih so vili roke in mlo plakali.

Preiskava je dognala, da se je zgodila nesreča, ker so se železniške tračnice na nekem ovinku vsled silne vročine upognile na zunaj in je radi tega večina na voz zdrknula s tira. Nadzornik proge je dal malo pred dohodom vlaka tračnice popraviti, a najbrž le

površno. Dansko železniško ministrstvo je sklenilo, da bo dalo ponesrečencem in njih družinam podporo.

Zemlja se je vsedla. -- Mnogo hiš se pogreznilo.

V občini Lövete na Sedmograškem se je v ponedeljek, dne 28. julija popoldne radi dolgotrajnega deževja splazil in sesedel velik kos gore, ob katerega vnožju leži vas Lövete. Popolnoma porušilo se je več kot 60 hiš. Cela okolica se je nagnila za več kot pol metra na eno stran. Na nekem mestu se je odprla zemlja in v prepad se je zrušilo 25 hiš.

Sunek zemlje je bil tako silen, da se je premaknilo več kot 100 hiš s svojega prostora. Kakih 150 hiš je še v nevarnosti, da se porušijo. Med razvalinami je mnogo mrtvih in težko ranjenih. — Preplašeno prebivalstvo beži v sosednje kraje.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

3. nedelja: 12. po Binkošti; Najdba sv. Štefana.
4. ponedeljek: Dominik; spoznav.; Agabij, škof.
5. torek: Marija Snežnica; Ožbalt, kr.
6. sredo: Gospodova izpremenitev.
7. četrtek: Kajetan, spokornik; Donat, škof in mučenik.
8. petek: Cirjak, Larg in Smaragd, mučenci.
9. sobota: Roman, muč.; Emigdij, škof; Afra, mučenica.

— **Duhovniške spremembe.** Za provizorja v St. Andražu nad Velenjem je imenovan č. g. Valentin Kropivšek, kaplan v Soštanju; prestavljen je č. g. kaplan Pečnak Josip iz Trbovelj v Novo Cerkev; nanovo nastavljeni so č. gg. kot kaplani: Fr. Lukman v Trbovlje, Alojz Rezman v Ljutomer, Franc Toplak v Središče, Ivan Oblak v St. Jurij ob Ščavnici; dosedanji provizor na Polzeli, č. g. Alojzij Musi, je nastavljen kot kaplan istotam.

— **Slovenski frančiškan -- doktor.** Naš štajerski rojak frančiškan p. Hadrijan Kokol je bil dne 21. julija t. l. na vseučilišču v Friburgu v Švici imenovan za doktorja modroslovja. Čestitamo!

— **Zaupnikom Kmečke Zveze.** Za naš koledar se je oglasilo izredno veliko število naročnikov. Mnogi zaupniki nam pa še niso vposlali nabiralnih pol. Mnogi pa še niti niso začeli z nabiranjem udov. Ker se bo začel koledar skoro tiskati, prosimo zaupnike, da nam v kratkem vpošljejo nabiralne pole.

— **Poročila za katoliški shod.** I. Odsek za versko življenje: 1. Za svobodo sv. Očeta in katoliške cerkve: Dr. Josip Srebrnič. — 2. Skrb za priseljenca z dežele v mesto: Dr. Ant. Ogrizek. — 3. Skrb za katoliške Slovence v inozemstvu: Dr. Anton Zdešar. — 4. Ratačeva družba: Dekan Andrej Lavrič. — 5. Misijoni: Dr. Anton Zdešar. — 6. Skrb za rekrute in vojake: Ref. za Slovence, še nedoločen, ref. za Hrvate: Mirko Cunko, kaplan v Požegi. — 7. Javna pravost: Dr. Josip Dermastia. — 8. Sv. Evharistija: Dr. Fr. Lukman. — 9. Marijine družbe: Dr. Fr. Lukman. — 10. Tretji red sv. Frančiška: Ref. za Slovence: P. Kasian Zemljak, ref. za Hrvate: O. Ferd. Krčmar, Franj. v Zagrebu. — 11. Nabožno slovstvo: Dr. Gr. Pečjak. — II. Socialno-ustavni odsek: 1. Kmečka stanovska organizacija: Kom. svetnik Fr. Povše. — 2. Spekulativno razkosavanje zemljišč: Drž. poslanec Josip Hladnik. — 3. Obrtna organizacija: I. Kregar. — 4. Delavska organizacija: Dr. J. Zajec. — 5. Zadrugištvo: Vl. Pušenjak. — 6. Notranja kolonizacija: Dr. J. Mohorič. — 7. Skrb za zdrava in cena stanovanja: Dr. J. Adlešič. — 8. Boj proti alkoholu: Učitelj Janko Grad. — 9. „Slovenska Straža“: Prof. Ev. Jarc. — III. Karitativni odsek: 1. Vincencijske in Elizabetne konference: Dr. M. Božič. — 2. Varstvo otrok: Dr. Jos. Gruden. — 3. Šolarske kuhinje: Kaplan Karol Skulj. — 4. Skrb za šoli odraslo mladino: Alojzij Stroj. — 5. Patronaže za delavce: Učiteljica Antonija Štupca. — 7. Bolniška postrežba: Dr. Fr. Dolšak. — Skrb za občinske uboge: Kar. Skulj, za Hrvate referira: Bog. Strižič, sveč. v Zagrebu. — IV. Odsek za krščansko izobrazbo: 1. Izobraževalno društveno življenje: Ref.: Dr. Val. Rožič, dr. Jos. Hohnjec, dr. Mar. Natlačen, prof. Evgen Jarc. — 2. Znanstvo: Dr. K. Capuder. — 3. Leposlovje: Prof. Ivan Grafenauer. — 4. Umetnost: Dr. Fr. Stele. — 5. Ljudsko šolstvo: Dr. Lambert Ehrlich. — 6. Družba sv. Mohorja: M. V. Podgore. — Politično časopisje: Dr. A. Korošec.

— **Naše društvene in družbine zastave** na katoliški shod! Prosimo, da vsi tisti župni uradi, ki so na polah prežrti na drugi strani pole opombe o zastavah, takoj naknadno javijo dohod društvenih zastav, kakor tudi zastav (ne bander!) Mar. družb. — Tudi za nosilce zastav ženskih Marijinih družb, kakor sploh za vse zastave, naj se določijo le krepki, postavnji fantje ali moške.

— **Vstopnice** za katoliški shod, krasno umetniško delo, bo pripravljali odbor odposlal dne 10. avgusta. Do tedaj bo pisarna mogla to ogromno delo izvršiti. Vstopnice bodo dobili samo tisti, ki jih bodo pri župnih uradih naprej plačali. Vsi udeležniki dobe tudi poseben časopis „Ljubljana ob hrvaško-slov. katoliškem shodu“, v katerem bodo vse podrobnosti. Pošljite pisarni nemudoma zglasilnice!

— **Pojasnila** glede slavnostnega sprejema katoliškega shoda. Spreveda se smejo udeležiti tiste ženske, ki imajo prave narodne noše. Moški se udeležijo vsi brez izjeme. (Za ženske, ki nimajo narodne noše, a bodo imele legitimacije (vstopnice), bo pripravljen poseben prostor, da si bodo lahko slavnostni sprejod ogledale.

— **Slovenskim županom.** Mlad slovenski župan nas vpraša, kje bi se dobil list, ki bi v slovenskem jeziku razpravljalo o važnih in mnogokrat zamotanih občinskih zadevah. Ker se taka vprašanja večkrat ponavljajo, priporočamo vsem slovenskim županom, da si naročijo list „Občinska Uprava“, ki izhaja v Ljubljani in stane celotno 6 K. Zadnji čas je postal pouk o stvarih avtonomne (občinske) uprave tem bolj potreben, ker so bili v mnogih občinah izvoljeni novi zastopniki. Vsled tega bi bilo potrebno in koristno, naročiti za vsako občino po več izvodov, in vsak način pa vsaj 2 izvoda „Občinske Uprave“, izmed katerih naj bi ostal eden v občinskem uradu, drugi pa bi naj bil na razpolago odbornikom, ki naj bi šel iz rok v roke. Z ozirom na resnično potrebo imenovanega lista priporočamo vsem županstvom, naj istega naroče. V vseh potrebnih rečeh poučen župan lahko v svoji občini z dobrim in pametnim svetom stori mnogo dobrega in prepreči na stotine pravi.

— **Od kod izvirajo tako pogosti napadi na vero in duhovščino?** Na to vprašanje nam odgovarja frama-sonstva knjiga „Amico del Popolo“, ki pravi: „Framasonstvo in liberalizem morata v prvi vrsti delati na to, da pripravi duhovščino v slab glas in da zabranjuje občevarje ljudstva z duhovščino. Ženo moramo od-tujiti cerkvi in jo hraniti s čitanjem slabih časnikov in romanov, v katerih naj se dokazuje, da je vera velika nesreča. Po občinah naj bodo opazovalna središča, ki naj bodo v tesni zvezi z uradniki, učitelji in trgovci, a vedno v nasprotju z duhovščino; ta središča naj zbirajo novice in jih pošiljajo časnikom, da se uniči brezmišelnost spoštovanje duhovščine. Družine, ki berejo katoliške časopise, moramo zasmehovati in v vsako družino vrniti nasproten list... Ne bodimo izbirni v sredstvih, da izpodrinemo veljavo vere in duhovščine; vsako sredstvo je dobro...“ Ali se ne godi v resnici po tem receptu?

— **„Farovski falotje.“** To je psovka, s katero so nazvali v zadnjem „Narodnem Listu“ naše somisljenike oni liberalni gospodje, ki mislijo, da se je delala Joškotu Rajhu krivica s poročilom, koje smo prinesli v našem listu o otvoritvi žrebetnjaka na Cvenu. Toda tudi liberalni dopisnik ne more na nas najti druge krivice, kakor da naš poročevalec ni tako podčrtal Joškota Rajha, kakor je bila njegova želja. Zato sedaj nagrada v psovski: „farovski falotje“. Drznost liberalnih pristašev na Murskem polju postaja tem večja, čim bolj se od naše strani goji politika mehkih stopinj.

— **Liberalna „zavest“.** O tej stvari piše zadnji „Narodni List“ to-le hinavščino:

„Kajti ne da se tajiti, da prešinja danes vsakega zavednega spodnještajerskega narodnjaka zavest, da ne bo poprej bolje, dokler ne dobe politične moči v roke zopet narodni močje, ki se bodo borili proti Nemcem in vladi brez ozira na nemškutarske škofo in koristi posameznih oseb.“

Koliko hinavščine je v tej liberalni „zavesti“, le par dokazov: Naši deželni poslanci se borijo „z ozirom na nemškutarske škofo“ že 3 leta proti nemški nadvladi v deželi, a liberalna „zavest“ dr. Kukovca pomaga Nemcem v boju proti tej obstrukciji. Naši drž. poslanci stoje nasproti vladi na Dunaju v opoziciji, poslanec dr. Ravnihar pa se s svojo liberalno „zavestjo“ nahaja v vladni stranki ter glasuje za nemško vlado ter posebej še za ministra dr. Hohenburgerja. V občinski odbor narodnega trga v Vransko so vzeli liberalci 5 štajerčijancev. Taka je ona hvalisana narodna zavest spodnještajerskih liberalcev.

— **150.000 K** znašajo samo upravni stroški pri uravnavi poloma liberalne Glavne posojilnice v Ljubljani. Tako umejo liberalci izrabiti nesrečo denarnega zavoda.

— **Slaba mu prede.** Z veliko gostobesednostjo nazznanja „Stajerc“, da bo od sedaj za 4 K na leto far-bali ljudi. Dosedaj so ga vzdrževali Südmarka, Sulferrajn ter spodnještajerski nemškutarski trgovci in obrtniki, da je hujskal in delal razpor med slovenskim prebivalstvom, od sedaj si ga bodo morali plačevati njegovi backi sami. Najbolj nesramen pa je ta, s pruskim denarjem plačan listič v tem, ker se hvali, da je v resnih časih držal visoko avstrijsko zastavo. Pravi kozel kot vrtnar kakor ga rišejo v pregovorih.

— **Vera soc. demokratov.** Mnogo je še v naših krajih delavcev, ki so sicer dobri katoličani, a so pa vkljub temu včlanjeni v soc. demokratskih organizacijah ter ob volitvah volijo le socialno-demokratske kandidate. Izgovarjajo se: „E, naši voditelji so tudi kristjani!“ Kakšni kristjani so rdeči voditelji in kakšna je njih vera, nam povejo sledeče številke: V nemškem državnem zboru sedi 110 socialnodemokratskih poslancev. Med temi se jih je priznalo 26 za popolne brezverce, med njimi tudi voditelj Bebel, 7 je „prostovercev“, 27 „prostovernih“ protestantov, 4 so „čisti“ protestanti, 15 je evangeljcev, 1 je lutrovec, 5 je židov, 17 jih pa sploh ni podalo nobene izjave glede vere, le 3 socialnodemokratski poslanci se priznavajo za katoličane, drugi pa pripadajo raznim „novim“ veroizpovedanjem. Tako izgleda glede vere pri socialno-demokratskih voditeljih.

— **Delavci se otresajo soc. demokratov.** V veliki papirnici „Steyrermühl“ na Gornjem Avstrijskem so pri volitvah v delavsko zavarovalnico za nezgode socialni demokratje popolnoma propadli. Dobili so samo 186 glasov, med tem ko je bilo krščansko-socialnih do 500. Dosedaj je bila zavarovalnica v socialno-demokratskih rokah.